

27 Ιουνίου, 1991

[ΠΙΚΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΜΑΡΙΟΣ ΙΕΡΩΝΥΜΙΔΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 948/88).

5 Αναθεωρητική Έφεση — Αίτηση για αναστολή πρωτόδικης ακυρωτικής απόφασης — Φύση, ισχύουσες αρχές — Ειδικά η έννοια των εξαιρετικών περιστάσεων — Απαραίτητος ο συσχετισμός τους με το φως του ενδεχομένου επιτυχίας της εφέσεως — Ενδεδειγμένη η επίσπευση της ακροάσεως της έφεσης σε περίπτωση αναστολής της πρωτόδικης απόφασης.

10 Το ζητούμενο στην προκειμένη διαδικασία ήταν κατά πόσο συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις χορηγήσεως αναστολής της πρωτόδικης ακυρωτικής απόφασης επί της Προσφυγής 948/88, με την οποία ακυρώθηκε ο διορισμός του ενδιαφερομένου μέλους στη μόνιμη θέση Ακολούθου στις Εξωτερικές Υπηρεσίες της Δημοκρατίας, έως ότου αποπερατωθεί η εκδίκαση της έφεσης που τόσο οι
15 καθ' ων η αίτηση στην προσφυγή όσο και το ενδιαφερόμενο μέρος είχαν εν τω μεταξύ ασκήσει.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, χορηγώντας την αιτούμενη αναστολή, αποφάσισε ότι:

20 (1) Η αναστολή πρωτόδικης απόφασης αποτελεί εξαιρετικό μέτρο, όλως ιδιαίτερας, στο πεδίο της διοικητικής δικαιοδοσίας, διότι αναπόφευκτα διασαλεύει τη νομιμότητα στον τομέα της κρατικής λειτουργίας.

25 Η αναστολή αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου, οι οποίες εκδίδονται βάσει του άρθρου 146 του Συντάγματος, ανάγεται στην ενάσκηση των εξουσιών με τις οποίες περιβάλλεται το Δικαστήριο και η παροχή της έγκειται στην διακριτική ευχέρεια του Δικαστη-

ρίου, η οποία ασκείται κατ' ανάλογο τρόπο με την αντίστοιχη εξουσία αναστολής πρωτόδικων αποφάσεων των Δικαστηρίων στον τομέα του αστικού δικαίου.

(2) Παρόλο που τα γεγονότα της παρούσας υπόθεσης δεν είναι πανομοιότυπα με εκείνα της υπόθεσης *Christoudias v. Republic*, συμπιπτουν εν τούτοις σε πολλά σημεία σε βαθμό που η απόφαση στη *Christoudias* να παρέχει ισχυρό έρεισμα στις διεκδικήσεις των αιτητών για αναστολή στην κρινόμενη περίπτωση.

Τι συνιστά εξαιρετικές περιστάσεις είναι δύσκολο να προκαθορισθεί και ανεπιθύμητο να προσδιορισθεί εξαντλητικά. Οι περιστάσεις πρέπει να συσχετίζονται με τις συνέπειες εφαρμογής της πρωτόδικης απόφασης στη συγκεκριμένη περίπτωση και να καταφαίνονται οι ιδιαίτερα δυσμενείς συνέπειες σε περίπτωση επιτυχίας της έφεσης. Το εξαιρετικό των περιστάσεων πρέπει να προκύπτει από το συσχετισμό, αφενός, των συνεπειών της άμεσης εφαρμογής της ακυρωτικής απόφασης και των δυσχερειών, αφετέρου, αποκατάστασης της προηγούμενης κατάστασης πραγμάτων σε περίπτωση επιτυχίας της έφεσης. Σε αυτά πρέπει να προστεθεί ότι οποτεδήποτε αναστέλλεται πρωτόδικη ακυρωτική απόφαση, δικαιολογείται η επιτάχυνση της ακρόασης της έφεσης γιατί για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή αιωρείται η νομιμότητα στη λειτουργία της Δημόσιας Υπηρεσίας.

Πρωτόδικη απόφαση αναστέλλεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Θαλασσινός ν. Δημοκρατίας (Προσφυγές Αρ. 345/88, 10/89 και 747/89 ημερ. 24.10.90)

Μαυρομμάτη και άλλος ν. Δημοκρατίας (1991) 3 Α.Α.Δ. 543

Ευσταθίου ν. Δημοκρατίας (1991) 4 Α.Α.Δ. 1579

Veis and Others v. Republic (1979) 3 C.L.R. 390

Republic v. Petrides (1981) 3 C.L.R. 246

Republic v. HadjiEftychiou (1986) 3 C.L.R. 2628

Katarina Shipping v. Ship "Poly" (1978) 1 C.L.R. 355

Christoudias v. Republic (1985) 3 C.L.R. 1615

Αιτήσεις

Αιτήσεις από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας

και το ενδιαφερόμενο μέρος για την αναστολή της πρωτόδικης ακυρωτικής απόφασης μέχρι την αποπεράτωση της έφεσης.

5 Α.Κουρσουμπά (Κα.), Ανώτερη Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους αιτητές-καθ' ων η αίτηση.

Α.Κωνσταντίνου, για τον αιτητή-ενδιαφερόμενο μέρος.

Κ. Λοΐζου, για τον καθ' ου η αίτηση-αιτητή.

Cur. adv. vult.

10 ΠΙΚΗΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Με απόφαση του Δικαστηρίου που εκδόθηκε στις 29/9/90, ακυρώθηκε ο διορισμός του Χαράλαμπου Καψού, του ενδιαφερόμενου μέρους στην Προσφυγή 948/88, στη μόνιμη θέση Ακολούθου στις Εξωτερικές Υπηρεσίες της Δημοκρατίας. Κατά το χρόνο της ακύρωσης του διορισμού του 15 υπηρετούσε ως Ακόλουθος στην Πρεσβεία της Κύπρου στη Ρώμη. Το άλλο μέλος της διπλωματικής αποστολής είναι ο Πρέσβης ο οποίος είναι συγχρόνως διαπιστευμένος και σε δύο άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Η απόφαση για 20 το διορισμό του κ. Καψού ακυρώθηκε λόγω της συμπερίληψης εξωγενούς παράγοντα στα στοιχεία κρίσεως των υποψηφίων και της επενέργειας του στοιχείου εκείνου στη λήψη της απόφασης.

25 Τόσο οι καθ' ων η αίτηση, όσο και το ενδιαφερόμενο μέρος, εφείβαν την απόφαση του Δικαστηρίου βάσει του άρθρου 11(2) του περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλοι Διατάξεις) Νόμου 1964 (Ν 33/64), και με ξεχωριστές αιτήσεις που υποβλήθηκαν στις 21 Νοεμβρίου, 1990, και 3 Ιανουαρίου, 1991, αντίστοιχα, αξίωσαν την 30 αναστολή της πρωτόδικης ακυρωτικής απόφασης μέχρι την αποπεράτωση της έφεσης. Στην ένορκη ομολογία του κ. Κώστα Μακρίδη, Ανώτερου Λειτουργού στην Υπηρεσία Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού - αποσπασμένου στο Υπουργείο των Εξωτερικών - που συνοδεύει την αίτηση, και στην προφορική μαρτυρία που κατέθεσε ενώ-

πιών μας, απαριθμούνται οι δυσχέρειες που θα αντιμετωπιστούν στην εκπροσώπηση της Κύπρου στην Ιταλία αν η πρωτόδικη απόφαση τύχει άμεσης εφαρμογής και σε μεταγενέστερο στάδιο παραστεί ανάγκη, λόγω αποδοχής της έφεσης, αποκατάστασης της πρωτέρας τάξης πραγμάτων. 5

Σ' εκείνη την περίπτωση, επιτυχία στην έφεση θα είναι μέτρο αμφιβόλου αξίας. Υποβιβασμός του αιτητή στην ιεραρχία των Εξωτερικών Υπηρεσιών, και αφαίρεση του τίτλου του Ακολούθου, θα καθιστούσε αδύνατη τη συνέχιση των υπηρεσιών του στη Ρώμη λόγω της ισχύουσας διπλωματικής πρακτικής, οπότεν θα παρίστατο ανάγκη επαναφοράς του στην Κύπρο, και αντικατάστασής του με άλλο μέλος του διπλωματικού σώματος, γεγονός που θα περιπλέξει, όπως εξηγείται στη μαρτυρία του κ. Μακρϊδη, την κατάσταση και που τείνει να εξουδετερώσει τη δραστηκότητα της έφεσης ως μέτρο για την προστασία των δικαιωμάτων του ενδιαφερόμενου μέρους. Στην ένορκο δήλωση του κ. Καψού εξηγούνται οι προσωπικές δυσχέρειες που θα αντιμετωπίσει η οικογένεια στην περίπτωση άμεσης εφαρμογής της πρωτόδικης απόφασης, σε συνδυασμό με το ενδεχόμενο επιστροφής του στη Ρώμη σε περίπτωση επιτυχίας της έφεσής του. Όπως αναφέρεται στην ένορκο δήλωσή του, είναι ενδεχόμενο να προκύψει αγεφύρωτο κενό στην εκπαίδευση ενός από τα παιδιά του, με απρόβλεπτες συνέπειες στην ανέλιξή του. 10 15 20 25

Η κ. Κουρσουμπά πρόβαλε δυο διαζευκτικές θέσεις προς υποστήριξη του αιτήματος για αναστολή. Κατ' αρχήν υποστήριξε ότι μετά την άσκηση έφεσης η αναστολή της πρωτόδικης απόφασης πρέπει να αποτελεί τον κανόνα, για τους λόγους που ανέπτυξε ο Γενικός Εισαγγελέας, και οι οποίοι συνοψίζονται στη *Θαλασσινός ν. Δημοκρατίας**. Τόσο στη *Θαλασσινός* όσο και στις μεταγενέστερες 30

* (ΣΥΝΕΚΔ. ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ 345/88, 10/89 και 747/89 - Η απόφαση δόθηκε στις 24/10/90, απόφαση ΠΙΚΗ, Δ.).

και *Republic v. HadjiEftychiou**). Στην *Petrides* (ανωτέρω), γίνεται ειδική αναφορά στην *Katarina Shipping v. Ship "Poly"*,** προς το σκοπό καθορισμού των αρχών και κριτηρίων που διέπουν την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου να αναστείλει πρωτόδικη διοικητική απόφαση. Ανάλογες αρχές υιοθετήθηκαν και στη δική μου απόφαση, στη *Christoudias v. Republic***** στην οποία γίνεται επίσης προσπάθεια απεικόνισης των ιδιομορφιών της αναθεωρητικής δικαιοδοσίας και των επιπτώσεών τους στην άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου να αναστείλει πρωτόδικη ακυρωτική απόφαση. 5 10

Δεν ανευρίσκω κανένα λόγο που να δικαιολογεί απομάκρυνση ή απόκλιση από τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου ως προς τη φύση της δικαιοδοσίας για αναστολή πρωτόδικης ακυρωτικής απόφασης ή του πλαισίου μέσα στο οποίο ασκείται. 15

Εάν οι εισηγήσεις εκ μέρους του Γενικού Εισαγγελέα περιορίζονταν στις θέσεις που πρόβαλε και δεν έγιναν αποδεκτές στις αποφάσεις *Θαλασσινός, Μαυρομματή και Ευσταθίου* (ανωτέρω), τότε δε θα προχωρούσε στην έκδοση της απόφασης αυτής ενόψει του γεγονότος ότι το θέμα έχει αχθεί ενώπιον της Ολομέλειας σε άλλες εκκρεμείς αιτήσεις προς επίλυση και γενική καθοδήγηση. Κρίνω όμως ότι επιβάλλεται η έκδοση της απόφασης ενόψει της διαζευκτικής θέσης του Γενικού Εισαγγελέα, που είναι και η θέση του ενδιαφερόμενου μέρους, ότι συντρέχουν, λόγω των ιδιαίτερων γεγονότων της υπόθεσης, εξαιρετικοί λόγοι που δικαιολογούν την αναστολή της πρωτόδικης απόφασης. 20 25

* (1986) 3 C.L.R. 2628. 30

** (1978) 1 C.L.R. 355

*** (1985) 3 C.L.R. 1615.

- Η διαζευκτική θέση της κας. Κουρσουμπά - και σ' αυτό το σημείο συμπίπτουν και οι θέσεις του Ε/Μ όπως διατυπώθηκαν από το δικηγόρο του, τον κ. Κωνσταντίνου - είναι ότι στην προκειμένη υπόθεση συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι που δικαιολογούν την αναστολή. Στον προσδιορισμό των λόγων αυτών ιδιαίτερη σημασία ενέχει, όπως εισηγήθηκαν, η απόφαση του Δικαστηρίου στη *Christoudias* (ανωτέρω), όπου, κατά την εισήγησή τους, υπό ανάλογες συνθήκες διατάχθηκε η αναστολή της πρωτόδικης απόφασης. Σ' εκείνη την υπόθεση αναστάθηκε η ακύρωση του διορισμού του Ε/Μ στη θέση Ακολούθου ενόψει της ιδιαιτερότητας των συνεπειών της άμεσης εφαρμογής της απόφασης σε συνάρτηση πάντα με την πιθανότητα επιτυχίας της έφεσής του. Το Ε/Μ υπηρετούσε, όπως και ο κ. Καψός σ' αυτή την υπόθεση, σε πρεσβεία του εξωτερικού, και η άμεση εφαρμογή της απόφασης θα επέβαλλε την επιστροφή του στην Κύπρο, η δε αποκατάστασή του σε περίπτωση επιτυχίας της έφεσης, θα καθίστατο προβληματική.
- Οι θέσεις του επιτυχόντα αιτητή, όπως διατυπώθηκαν ενώπιόν μου από το δικηγόρο του, τον κ. Κ. Λοϊζου, είναι ότι τα γεγονότα της παρούσας υπόθεσης διαφέρουν από εκείνα της *Christoudias* (ανωτέρω), ώστε εύλογα να δικαιολογείται η διάκρισή της με έρεισμα τα γεγονότα της. Το κύριο στοιχείο που διακρίνει την περίπτωση του κ. Καψού, συνίσταται στο γεγονός ότι αντίθετα με τα γεγονότα στη *Christoudias*, η άμεση εφαρμογή της πρωτόδικης απόφασης δε θα επιφέρει τη διακοπή του δεσμού του με τη δημόσια υπηρεσία. Σ' εκείνη την υπόθεση ο ακυρωτικός διορισμός ήταν ο πρώτος διορισμός του ενδιαφερόμενου μέρους στη Δημόσια Υπηρεσία. Επίσης, η απόσταση των χωρών στις οποίες υπηρετούσαν τα ενδιαφερόμενα μέρη από την Κύπρο, την Αυστραλία και την Ιταλία, είναι άλλο γεγονός το οποίο διακρίνει τις δύο περιπτώσεις σε συνδυασμό με τις διάφορες οικονομικές συνέπειες που θα αντιμετώπιζαν τα δυο ενδιαφερόμενα μέρη.

Παρόλον που τα γεγονότα των δύο υποθέσεων δεν είναι πανομοιόμορφα, αυτά συμπίπτουν σε πολλά σημεία,

σε βαθμό που η απόφαση στη *Christoudias* να παρέχει ισχυρό έρεισμα στις διεκδικήσεις των αιτητών για αναστολή στην κρινόμενη περίπτωση.

Τί συνιστά εξαιρετικές περιστάσεις, είναι δύσκολο να προκαθορισθεί και ανεπιθύμητο να προσδιοριστεί εξαντλητικά. Οι περιστάσεις πρέπει να συσχετίζονται με τις συνέπειες εφαρμογής της πρωτόδικης απόφασης στη συγκεκριμένη περίπτωση, και να καταφαίνονται οι ιδιαίτερα δυσμενείς συνέπειες σε περίπτωση επιτυχίας της έφεσης. Το εξαιρετικό των περιστάσεων πρέπει να προκύπτει από το συσχετισμό, αφενός, των συνεπειών της άμεσης εφαρμογής της ακυρωτικής απόφασης και των δυσχερειών, αφετέρου, αποκατάστασης της προηγούμενης κατάστασης πραγμάτων σε περίπτωση επιτυχίας της έφεσης. Σ' αυτά πρέπει να προστεθεί ότι ο,ποτεδήποτε αναστέλλεται πρωτόδικη ακυρωτική απόφαση, δικαιολογείται η επιτάχυνση της ακρόασης της έφεσης γιατί για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή αιωρείται η νομιμότητα στη λειτουργία της Δημόσιας Υπηρεσίας.

Με τις πιο πάνω αρχές και το λόγο της *Christoudias* κατά νου, αποφασίζω ότι και στην προκειμένη υπόθεση συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις που δικαιολογούν την αναστολή της πρωτόδικης απόφασης, την οποία και αναστέλλω μέχρι την αποπεράτωση της έφεσης.

Διαταγή, ως ανωτέρω. Δεν εκδίδεται διαταγή για τα έξοδα.